Rok VIII.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 4. **Warszawa, dnia 15 kwietnia 1939 r.**

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

TREŚĆ:

OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

SKOROWIDZ RZECZOWY.

23.

USTAWA

z dnia 10 marca 1939 r.

o nabywaniu na własność Państwa nieruchomości ziemskich pozbytych w drodze egzekucji.

Art. 1. Nieruchomości ziemskie, pozbyte w drodze egzekucji, mogą być nabywane na własność Państwa na podstawie przepisów ustawy niniejszej.

Art. 2. (1) Prawo nabycia służy w ciągu sześciu tygodni od dnia wydania przez sąd postanowienia o przybiciu; w przypadku nadlicytacji termin sześciotygodniowy liczy się od dnia wydania postanowienia o przybiciu ostatecznym.

(2) Prawo nabycia — w przypadku przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości w trybie przepisów, nie przewidujących przybicia — służy w ciągu sześciu tygodni od dnia otrzymania przez wojewodę zawiadomienia o dokonanej sprzedaży licytacyjnej. Prawo nabycia służy również w przypadkach przejęcia nieruchomości, objętej postępowaniem egzekucyjnym, na własność przez wierzyciela.

Art. 3. (1) Sąd niezwłocznie po wydaniu postanowienia o przybiciu doręczy odpis tego postanowienia wojewodzie.

(2) Instytucja wierzycielska — w przypadku przeprowadzenia egzekucji z nieruchomości w trybie przepisów, nie przewidujących przybicia — prześle wojewodzie niezwłocznie po ukończeniu licytacji odpis jej protokołu. Jeżeli sprzedaż licytacyjna nie doszła do skutku, a postępowanie egzekucyjne doprowadziło do przejęcia nieruchomości przez instytucję wierzycielską, instytucja ta niezwłocznie zawiadomi wojewodę o decyzji przejęcia.

Art. 4. (1) Zbycie przez nabywcę z egzekucji w toku postępowania egzekucyjnego na rzecz osoby trzeciej swych praw do nieruchomości nie wpływa na prawo nabycia nieruchomości na własność Państwa.

(2) Prawo nabycia nieruchomości na własność Państwa — w przypadku zbycia przez nabywcę z egzekucji praw do nieruchomości na rzecz osoby trzeciej — służy w ciągu sześciu tygodni od dnia otrzymania przez wojewodę wiadomości o dokonanym zbyciu praw.

Art. 5. (1) Decyzje o nabyciu nieruchomości na własność Państwa wydaje wojewoda. Decyzja wojewody powinna zawie-

rać postanowienie o nabyciu nieruchomości oraz stwierdzenie, że cena nabycia z egzekucji została złożona do depozytu sądowego. Decyzja wojewody jest ostateczna.

(2) Decyzja wojewody łącznie z prawomocnym postanowieniem sądowym o przybiciu lub jeżeli egzekucja odbywa się w trybie przepisów, które nie przewidują przybicia, łącznie z odpisem protokołu licytacyjnego — stanowi tytuł do wpisu prawa własności w księdze hipotecznej na rzecz Państwa oraz jest tytułem egzekucyjnym do wprowadzenia Państwa w posiadanie nieruchomości.

(3) Decyzja wojewody — w przypadku przeprowadzenia egzekucji w trybie przepisów, nie przewidujących przybicia — traci moc, jeżeli zbycie z licytacji unieważniono.

Art. 6. Z chwilą wydania przez wojewodę decyzji o nabyciu nieruchomości na własność Państwa Skarb Państwa wchodzi w postępowaniu egzekucyjnym w prawa i obowiązki nabywcy z egzekucji — ze zmianami, wynikającymi z przepisów ustawy niniejszej.

Art. 7. Wierzyciel, który wyraził w stosunku do nabywcy z egzekucji zgodę na zaliczenie jego wierzytelności na poczet ceny nabycia, może wypowiedzieć tę zgodę w przypadku nabycia nieruchomości przez Skarb Państwa.

Art. 8. (1) W razie nabycia nieruchomości na własność Państwa nabywcy z egzekucji należy zwrócić złożoną przez niego rękojmię; ponadto Skarb Państwa zwróci nabywcy z egzekucji w ciągu trzech tygodni wszelkie sumy, wpłacone w wykonaniu warunków licytacyjnych oraz wszelkie koszty i opłaty, uiszczone w związku z przeniesieniem prawa własności. Opłata stemplowa wraz z dodatkiem samorządowym, jeżeli jej nie uiszczono, zostanie umorzona.

(2) Jako wynagrodzenie strat, poniesionych w związku z nabyciem z egzekucji, Skarb Państwa wypłaci nabywcy z egzekucji jeden procent ceny nabycia nieruchomości; wypłata powyższego wynagrodzenia nastąpi w ciągu trzech tygodni od dnia wydania przez wojewodę decyzji o nabyciu nieruchomości.

Art. 9. Nie stosuje się przepisów ustawy niniejszej, jeżeli nabywcą z egzekucji jest małżonek, krewni w linii prostej i ich małżonkowie, rodzeństwo i ich małżonkowie — właściciela nieruchomości, objętej postępowaniem egzekucyjnym, albo jej współwłaściciel.

Art. 10. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Rolnictwa i Reform Rolnych, Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych oraz Skarbu.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*
Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 21.III.39 r. Nr 21, poz. 133).

24.

USTAWA

z dnia 29 marca 1939 r.

o częściowym zawieszeniu wymagalności długów rolniczych.

Art. 1. (1) Zawiesza się do dnia 30 czerwca 1939 r. z mocy samego prawa wymagalność kapitału wszelkich długów rolniczych, powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r. bez względu na to, czy dług został już objęty uporządkowaniem bądź z mocy samego prawa, bądź z mocy orzeczenia urzędu rozjemczego, ugody, przy pomocy Banku Akceptacyjnego lub też w ogóle nie został jeszcze uporządkowany.

(2) Postępowanie egzekucyjne z tytułu powyższych należności nie może być wszczęte, a wszczęte ulega zawieszeniu z mocy samego prawa.

Art. 2. Nie podlega zawieszeniu wymagalność długów rolniczych:

1) z tytułu kredytów, opartych na emisji listów zastawnych i obligacyj oraz kredytów z Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej;

2) objętych prawomocnymi układami, zawartymi w trybie przepisów rozdziału VII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 5, poz. 59).

Art. 3. Pojęcie długu rolniczego rozumie się w określeniu przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24

października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 5, poz. 59).

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. M Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

(Dz. U. R. P. z 30.III.39 r. Nr 26, poz. 170).

25.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW.

z dnia 11 lutego 1939 r.

o statystyce sprzedaży i licytacji nieruchomości.

Na podstawie art. 2 i 3 ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 464) w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 1 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 436) zarządza się co następuje:

§ 1. Strony, sporządzające akty sprzedaży nieruchomości, oraz poprzedni właściciel i nabywca nieruchomości w drodze licytacji obowiązani są zeznać wobec:

1) notariusza;

2) władzy, orzekającej przeniesienie prawa własności na podstawie art. 61 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r .o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr 1, poz. 1);

3) zarządu instytucji kredytowej, posiadającej uprawnienia ustawowe do przeprowadzania licytacji nieruchomości bez udziału notariusza lub komornika;

4) sądu;

5) komornika —

dane, wyszczególnione w załączonej do rozporządzenia niniejszego karcie statystycznej sprzedaży (licytacji) nieruchomości (karcie statystycznej).

§ 2. Kartę statystyczną, na podstawie zeznań stron i treści sporządzonych aktów (licytacji), wypełnia:

1) notariusz:

a) w przypadku sprzedaży nieruchomości — bezpośrednio po sporządzeniu aktu,

b) w przypadku licytacji nieruchomości, przeprowadzonej przy jego udziale — bezpośrednio po przeprowadzeniu licytacji;

2) władza, orzekająca przeniesienie prawa własności na podstawie art. 61 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej — bezpośrednio po wydaniu orzeczenia;

3) zarząd instytucji kredytowej (§ 1 pkt 3), w przypadku licytacji nieruchomości, przeprowadzanej przez ten zarząd bez udziału notariusza lub komornika — bezpośrednio po przeprowadzeniu licytacji;

4) komornik, w przypadku licytacji nieruchomości, przeprowadzonej przy jego udziale — bezpośrednio po udzieleniu przez sąd przybicia.

§ 3. (1) Komornik przesyła kartę statystyczną, wypełnioną w myśl § 2 pkt 4) wraz z aktami licytacyjnymi do sądu, który udziela przysądzenia własności.

(2) Jeżeli sąd nie wyda postanowienia o przysądzeniu własności na rzecz nabywcy i przeprowadzona zostanie ponowna licytacja, komornik wypełnia nową kartę statystyczną.

§ 4. (1) Sąd, bezpośrednio po udzieleniu przysądzenia własności na rzecz nabywcy, uzupełnia kartę statystyczną datą przysądzenia i bezzwłocznie zwraca ją komornikowi.

(2) Jeżeli przeprowadzona zostanie nadlicytacja i zmieni się osoba nabywcy, sąd dokonywa odpowiednich poprawek, dotyczących osoby nabywcy, na karcie statystycznej, wypełnionej przez komornika w myśl § 2 pkt 4).

§ 5. Władze i osoby wymienione w § 2 przesyłają karty statystyczne należycie wypełnione, bezpośrednio do Głównego Urzędu Statystycznego, w terminie do dnia 1 sierpnia za pierwsze półrocze i do dnia 1 lutego za drugie półrocze ubiegłego roku.

§ 6. Główny Urzad Statystyczny może zwracać się bezpośrednio do władz i osób wymienionych w § 2 i 4 w sprawach nadsyłania kart statystycznych oraz uzupełniania, poprawiania i wyjaśniania zapisów.

§ 7. Karty statystyczne dostarcza władzom i osobom wymienionym w § 2 i 4 Główny Urząd Statystyczny.

§ 8. (1) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1927 r. w sprawie statystyki zmian własności i obciążeń hipotecznych (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 956) i z dnia 6 marca 1934 r. o zawieszeniu mocy obowiązującej niektórych postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1927 r. w sprawie statystyki zmian własności i obciążeń hipotecznych (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 182).

(2) Druki kart zmian własności nieruchomości wzór I, ustalone rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 18 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 956), odpowiednio będą używane przez władze i osoby wymienione w § 2, aż do całkowitego wyczerpania zapasu.

§ 9. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1939 r.

Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*
Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*

Załącznik do § 1 rozp. Rady Min. z dnia 11 lutego 1939 r. (poz. 89).

Pieczęć notariusza, władzy, komornika wypełniającego kartę.

Nr repertorium (sprawy) ....
Data sporządzenia aktu sprzedaży ....
Data przeprowadzenia licytacji ....
Data przysądzenia własności na rzecz nabywcy ....

KARTA STATYSTYCZNA SPRZEDAŻY (LICYTACJI) NIERUCHOMOŚCI

Nr ....
karty statystycznej

1. Nazwa miejscowości, w której położona jest sprzedana (zlicytowana) nieruchomość .... charakter prawny miejscowości (miasto, wieś) .... powiat .... w mieście — ul. .... Nr policyjny ....

2. Czy sprzedana (zlicytowana) nieruchomość posiada urządzoną hipotekę? ....

3. Czy grunt podlega ograniczeniom wynikającym z przepisów ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 272): „tak“ lub „nie“
   a) podlegał przed dokonaniem sprzedaży? ....
   b) podlega po dokonaniu sprzedaży? ....
4. Obszar sprzedanej (zlicytowanej) nieruchomości ....
5. Typ sprzedanej (zlicytowanej) nieruchomości (niepotrzebne skreślić)
   a) grunt rolny lub leśny z budynkami;
   b) grunt rolny lub leśny bez budynków;
   rodzaj gruntu dla punktu „a“ i „b“: ziemia orna, łąka, pastwisko, ogród, nieużytki, las, zagajniki, jeziora, stawy ....
   c) plac budowlany nie zabudowany;
   d) plac budowlany zabudowany: dom mieszkalny, fabryka, młyn ....
6. Ogólna cena sprzedażna (nabycia na licytacji) zł ....

1. Poprzedniego właściciela — Nowego właściciela

Wypełnić na podstawie zeznań stron

Imię i nazwisko ....
Narodowość ....
Wyznanie ....
Zawód ....
Obszar gruntu posiadany przed zmianą własności przez:

poprzedniego właściciela — nowego właściciela

W tej samej miejscowości ....
W innej miejscowości ....
Powód sprzedaży nieruchomości przez poprzedniego właściciela (np. spłaty rodzinne, spłata długu, emigracja do Brazylii itp.) ....
Miejsce ostatniego stałego pobytu nowego właściciela — powiat ....

8. Zmiana własności nastąpiła drogą: sprzedaży, licytacji ....
9. Uwagi: ....
10. Stwierdzam wiarogodność zeznań (wyłącznie dla aktów dobrowolnej sprzedaży):
    podpis poprzedniego właściciela ....
    podpis nowecg owłaściciela ....

(Dz. U. R. P. z 1.III.39 r. Nr 15, poz. 89).

26.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 28 lutego 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu o zmianie rozporządzenia z dnia 19 sierpnia 1938 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych.

Na podstawie art. 2, 5 i 14 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 19 sierpnia 1938 r., wydanym w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu, w sprawie wykonania ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 477)*) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 4 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1) i dodaje się następujący nowy ust. 2:

„2) Również podlega opłacie mąka żytnia, pszenna i jęczmienna, zawarta w wyrobach mącznych, przywożonych z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, z wyjątkiem pieczywa (chleb, bułki), przywożonego w ruchu podróżnych w ilości 1 kg na osobę";

2) w § 5:

a) w pkt 1) na końcu zdania zamiast przecinka stawia się średnik i dodaje się następujące nowe zdanie:

„śrut żytni i pszenny, zawierający do 2,2% popiołu w suchej substancji, uważa się za mąkę";

b) w pkt 2) zamiast kropki stawia się średnik i dodaje się następujące nowe zdanie:

„śrutu jęczmiennego nie uważa się za kaszę";

c) dotychczasową treść wraz z wyszczególnionymi wyżej uzupełnieniami oznacza się jako ust. I i dodaje się następujący nowy ust. II:

„II. Za wyroby mączne w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się następujące wyroby z mąki żytniej, pszennej lub jęczmiennej:

---

*) Zob. Dz. Urzęd. Min. Roln. i R. R. z 1938 r. Nr 10, poz. 87, str. 382.

a) pieczywo zwykłe bez cukru (chleb, bułki), suchary, mace,
b) makarony, kluski i inne wyroby z ciasta — niewypieczone,
c) wszelki krochmal pszenny";

3) w § 9 ust. 3) i 4) oraz w § 10 ust. 3) po wyrazach: „mąki lub kaszy" dodaje się wyrazy: „albo wyrobów mącznych";

4) w § 10 ust. 4) otrzymuje następujące brzmienie:

„4) Przy przywozie mąki, kaszy lub wyrobów mącznych z obszaru W. M. Gdańska obowiązana jest uiścić opłatę osoba, dla której wedle dowodów przekazowych przeznaczona jest przesyłka";

5) w § 12 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1) i dodaje się następujący nowy ust. 2:

„2) Przy przywozie wyrobów mącznych z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska za podstawę obliczenia należnej opłaty służy ilość mąki, zawarta w przywiezionych wyrobach, przy czym przyjmuje się następującą zawartość mąki:

a) w pieczywie pszennym i sucharach oraz w makaronach kluskach i innych wyrobach z ciasta niewypieczonych — 85%,
b) w pieczywie żytnim — 75%,
c) w pieczywie pszenno-żytnim — 80%,
d) w macach i we wszelkim krochmalu pszennym — 95% wagi netto; o ile wyroby mączne znajdują się w opakowaniach o wadze 2 kg i mniej, ilość zawartej w nich mąki oblicza się według podanych wyżej norm w stosunku do wagi towaru wraz z bezpośrednim opakowaniem.";

6) w § 13 dodaje się następujący nowy ust. 3:

„3) Opłatę od mąki, zawartej w wyrobach mącznych, przywożonych z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, uiszcza się gotówką bez nabywania etykiet";

7) w § 14 ust. 1) i 2) po wyrazach: „mąki i kaszy" dodaje się wyrazy: „oraz wyrobów mącznych";

8) w § 16:
a) dodaje się w lit. b) w nawiasie wyrazy: „i § 33a";
b) skreśla się lit. c);

9) w § 20 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1) i dodaje się następujące dwa nowe ustępy:

„2) Ponadto na wypełnionej stronie etykiety eksportowej (wzór Nr 3 do § 19)*) zakład przemiału zboża powinien uwidocznić w sposób trwały wagę (brutto) worka z mąką lub kaszą, który tą etykietą ma być zaopatrzony.

---

*) Wzory Nr 1—12 zostały podane w załącznikach do rozp. Min. Skarbu z 19.VIII.38 r. (poz. 477) ogłoszonego w Nr 61 Dz. U. R. P. z 26. VIII.38 r.

3) Izba Skarbowa po uzyskaniu zgody Ministerstwa Skarbu może wprowadzić również inne środki kontrolne, zabezpieczające przed ponownym użyciem tej samej etykiety";

10) w § 21 dodaje się następujące dwa nowe ustępy:

„6) Odstępowanie i wypożyczanie etykiet osobom trzecim jest zabronione.

7) W razie zniszczenia lub oderwania się etykiety od worka z mąką lub kaszą w czasie ładowania, wyładowywania, przewozu czy też przechowywania tych produktów posiadacz ich obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym właściwy rejon Kontroli Skarbowej, który przeprowadzi dochodzenie, oznaczy odpowiednio worek z mąką lub kaszą, od którego oderwana została etykieta, i wyda go posiadaczowi do dalszego obrotu.

Czynności te mają być wykonane najdalej w ciągu tygodnia od daty otrzymania przez rejon Kontroli Skarbowej zawiadomienia o zniszczeniu lub oderwaniu się etykiety od worka";

11) w § 22 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1) i dodaje się następujący nowy ust. 2:

„2) Posiadacz mąki lub kaszy, zwolnionej od opłaty jako przeznaczonej do obrotu gospodarczego (§ 36 ust. 1)), o ile w następstwie zmiany przeznaczenia tych produktów zamierza je wprowadzić do obrotu handlowego, nabywa etykiety na podstawie pisemnego zgłoszenia, skierowanego do kasy urzędu skarbowego i potwierdzonego przez miejscowy rejon Kontroli Skarbowej. Zaopatrywanie w tym przypadku worków z mąką i kaszą w etykiety odbywa się w obecności urzędnika Kontroli Skarbowej, który nakłada na etykiety plomby z napisem „Kontrola Skarbowa";

12) w § 25 w zdaniu pierwszym po wyrazach: „między obie części plomby" zamiast średnika stawia się przecinek i dodaje się następujące wyrazy: „która powinna być zaciśnięta na etykiecie w tym miejscu, gdzie wydrukowany jest napis: „Miejsce na plombę";

13) § 27 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 27. 1) Zakłady przemiału zboża obowiązane są używać jedynie plomb, których wyrobem trudnią się upoważnione przez Ministerstwo Skarbu przedsiębiorstwa.

2) Odpowiednie upoważnienie uzyskać mogą osoby fizyczne i prawne, które zgłoszą Ministerstwu Skarbu zamiar wyrobu plomb dla zakładów przemiału zboża, zobowiążą się do uwzględniania wskazanych w upoważnieniu warunków oraz wyrażą zgodę na dokonywanie kontroli wyrobu plomb przez urzędników skarbowych.

3) Plomby mogą być wytłaczane tylko z twardej blachy i składać się z dwóch części: pierścienia i nakładki. Na nakładce plomby ma być umieszczona nazwa zakładu przemiału zboża. Ponadto Ministerstwo Skarbu ustali dalsze wymogi, którym od-

powiadać mają plomby używane przez zakłady przemiału zboża";

14) po § 33 wprowadza się następujący nowy § 33a:

„§ 33a. Opłata, uiszczona od mąki, która została zużyta do produkcji wyrobów mącznych, wywiezionych za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, może być zwrócona wytwórcy tych wyrobów na następujących warunkach:

1) Zwrot opłaty może dotyczyć tylko takich wyrobów, w których zawartość mąki wynosi co najmniej 75% ich wagi netto. Na wyjątki od tego przepisu może zezwolić Ministerstwo Skarbu.

2) Przy zwrocie opłaty przyjmuje się zawartość mąki w poszczególnych wyrobach mącznych według norm, wskazanych w § 12 ust. 2).

3) Zwrot opłaty będzie przyznawany dopiero wówczas, gdy przypadająca do zwrotu kwota opłaty będzie wynosić co najmniej 50 złotych.

4) Celem otrzymania zwrotu opłaty wytwórca wyrobów mącznych powinien wnieść odpowiednie podanie do Izby Skarbowej, właściwej dla siedziby wytwórni, dołączając wydane przez urząd celny lub przekazowy potwierdzenie wywozu wyrobów mącznych, stwierdzające:

a) imię, nazwisko i adres lub firmę i siedzibę przedsiębiorstwa wysyłającego,
b) datę wywozu wyrobów mącznych,
c) rodzaj, gatunek i ilość wywiezionych wyrobów mącznych,
d) kraj, do którego wywiezione zostały powyższe wyroby.

5) Izba Skarbowa przyznaje i asygnuje przedsiębiorcy kwotę opłaty, przypadającej do zwrotu";

15) w § 34 po wyrazach: „mąki i kaszy" dodaje się wyrazy: „oraz wyrobów mącznych";

16) w § 35 w zdaniu pierwszym po wyrazach: „Mąka i kasza" stawia się przecinek i dodaje się następujące wyrazy: „przeznaczona do wywozu za granicę lub na obszar W. M. Gdańska";

17) w § 37:

a) w pkt 10) zamiast kropki stawia się przecinek oraz dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w § 37 f.";

b) pkt 11) skreśla się, a dotychczasowe pkt 12) i 13) otrzymują kolejną numerację: „11)" i „12)";

18) po § 37 wprowadza się 6 nowych paragrafów: 37a, 37b, 37c, 37d, 37e i 37f o następującym brzmieniu:

„§ 37a. Urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych w porozumieniu z właściwym starostwem może zezwolić osobom

fizycznym lub prawnym na dokonywanie poza zakładami przemiału wymiany zboża na mąkę i kaszę, przeznaczoną do obrotu gospodarczego. Wydane zezwolenie może być w każdym czasie cofnięte bez podania powodów i bez odszkodowania.

§ 37b. Zakładom wymiany zboża na mąkę i kaszę, o których mowa w § 37a, przysługuje prawo do:

a) pobierania w zakładzie przemiału za okazaniem zezwolenia (§ 37a) mąki i kaszy, przeznaczonej do obrotu gospodarczego, bez uiszczenia opłaty od tych produktów, w zamian za dostarczone zboże (żyto, pszenica, jęczmień),

b) wydawanie otrzymanej z zakładu przemiału mąki i kaszy, zwolnionej od opłaty, osobom posiadającym karty kontroli gospodarczego przemiału zboża, w zamian za otrzymane od nich zboże (żyto, pszenica, jęczmień) na warunkach, na jakich odbywa się wymiana zboża na mąkę i kaszę w zakładach przemiału (§ 37).

§ 37c. Zakładom wymiany zboża na mąkę i kaszę, przeznaczoną do obrotu gospodarczego, zabrania się pobierać za dokonywaną wymianę wynagrodzenie w mące lub kaszy, od których opłata nie została uiszczona.

§ 37d. 1) Zakład przemiału na każdą przesyłkę mąki i kaszy, skierowaną do zakładu wymiany zboża, obowiązany jest wystawić świadectwo przewozowe według załączonego wzoru Nr 13*). Oryginał świadectwa przewozowego należy dołączyć do przesyłki mąki i kaszy w chwili wydania tych produktów z zakładu przemiału. Wtórnik świadectwa przewozowego obowiązany jest zakład przemiału przesłać listem poleconym lub za potwierdzeniem odbioru do rejonu Kontroli Skarbowej, właściwego dla miejsca przeznaczenia przesyłki. Odcinek przy grzbiecie pozostaje w zakładzie przemiału i stanowi dokument do odnośnej pozycji rozchodowej księgi obrachunkowej (wzór Nr 11 względnie Nr 11a do § 56 ust. 1).

2) Wtórniki świadectw przewozowych mogą być przesyłane właściwym rejonom Kontroli Skarbowej zbiorowo, nie później jednak, jak po upływie jednego tygodnia od daty wydania przesyłki mąki lub kaszy zakładowi wymiany zboża.

3) Rejon Kontroli Skarbowej po otrzymaniu wtórników świadectw przewozowych sprawdza je w zakładzie wymiany zboża ze znajdującymi się tam oryginałami tych świadectw i po odnotowaniu zgodności wtórnika z oryginałem na obu tych dokumentach oraz po sprawdzeniu, czy odpowiednie ilości mąki i ka-

---

*) Wzory Nr 11—17 zostały podane w załącznikach do rozp. Min. Skarbu z 28.III.39 r. (poz. 128) ogłoszonego w Nr 19, Dz. U. R. P. z 15.III.39 r.

szy zostały wciągnięte na przychód do księgi kontroli wymiany zboża na mąkę i kaszę (wzór Nr 14 do § 56 ust. 3) zwraca wtórniki świadectw przewozowych odnośnemu zakładowi przemiału.

4) Zwrócone wtórniki świadectw przewozowych powinny być dołączone do odnośnych dokumentów księgi obrachunkowej zakładu przemiału.

5) Otrzymane ilości mąki i kaszy, przeznaczonej do obrotu gospodarczego, zakład wymiany zboża zapisuje do księgi kontroli wymiany zboża na mąkę i kaszę (wzór Nr 14 do § 56 ust. 3)) na podstawie świadectw, które stanowią dokumenty do pozycyj przychodowych wymienionej wyżej księgi.

§ 37e. Pomieszczenia zakładów wymiany zboża powinny odpowiadać przepisom, zawartym w §§ 43 i 47.

§ 37f. 1) Producenci i pracownicy rolni (§ 36 ust. 2) i 3)) są uprawnieni do wymiany mąki żytniej, pochodzącej z obrotu gospodarczego, na chleb, przeznaczony do spożycia w ich własnych gospodarstwach (§ 36 ust. 4)), w tych piekarniach, które uzyskały na prowadzenie takiej wymiany specjalne zezwolenie.

2) Zezwolenie na dokonywanie wymiany mąki żytniej, pochodzącej z obrotu gospodarczego, na chleb może udzielić piekarni właściwy urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych w porozumieniu ze starostwem. Zezwolenie takie może być w każdej chwili cofnięte bez podania powodów i bez odszkodowania.

3) Producent lub pracownik rolny, zamierzający korzystać w piekarni z wymiany mąki żytniej na chleb, powinien zgłosić to właściwemu sołtysowi lub zarządowi gminy, celem otrzymania osobnej karty kontroli gospodarczego przemiału zboża. Na karcie tej sołtys względnie zarząd gminy obowiązany jest odnotować, że mąka żytnia, otrzymana na podstawie tej karty, przeznaczona jest wyłącznie do wymiany na chleb, oraz podać nazwę i adres piekarni, w której wymiana będzie dokonywana.

Wtórnik karty powyższej producent lub pracownik rolny obowiązany jest wręczyć piekarzowi przy dostarczeniu mu mąki żytniej do wymiany na chleb. Otrzymany przez piekarnię wtórnik karty kontroli służy jako dokument do księgi kontroli wymiany mąki na chleb (wzór Nr 16 do § 56 ust. 4)).

4) Każdą ilość mąki żytniej, otrzymanej do wymiany na chleb, oraz każdą ilość chleba, wydanego w zamian za otrzymaną mąkę, obowiązana jest piekarnia zapisać do księgi kontroli wymiany mąki na chleb (wzór Nr 16 do § 56 ust. 4)).

5) Piekarnia obowiązana jest wydać producentowi lub pracownikowi rolnemu w dowolnych partiach całą ilość chleba, jaką można wypiec z dostarczonej przez nich mąki żytniej, przy czym ustala się następujące przeciętne minimalne normy wypieku:

a) ze 100 kg mąki żytniej 55% — 128 kg chleba,
b) ze 100 kg mąki żytniej 60% — 130 kg chleba,
c) ze 100 kg mąki żytniej 65% — 132 kg chleba,
d) ze 100 kg mąki żytniej 95% — 140 kg chleba.

Zabrania się piekarniom zatrzymywania części mąki otrzymanej do wymiany na chleb, lub części otrzymanego z tej mąki chleba, tytułem wynagrodzenia za wypiek.

6) Chleb, wydawany z piekarni producentom i pracownikom rolnym w drodze wymiany na mąkę żytnią, pochodzącą z obrotu gospodarczego, powinien być zaopatrzony w specjalną etykietę z napisem „wypiek gospodarczy", niezależnie od umieszczanych na chlebach etykiet firmowych piekarni";

19) w § 43 ust. 1) i 2) otrzymują brzmienie następujące:

„1) Nie mogą mieć żadnego połączenia z sobą następujące przedsiębiorstwa:

a) zakład przemiału zboża z wytwórnią wyrobów mącznych lub z zakładem detalicznej sprzedaży mąki i kaszy, zarówno podlegającej opłacie, jak i wytworzonej z innego zboża, niż żyto, pszenica i jęczmień,

b) wytwórnia wyrobów mącznych z zakładem hurtowej lub detalicznej sprzedaży mąki i kaszy (wszelkiej) oraz z zakładem wymiany zboża na mąkę i kaszę, przeznaczoną do obrotu gospodarczego,

c) zakład hurtowej sprzedaży mąki i kaszy z zakładem detalicznej sprzedaży tych produktów, w którym odbywa się rozważanie mąki i kaszy do opakowań papierowych o wadze mniejszej niż 5 kg brutto,

d) zakład wymiany zboża na mąkę i kaszę, przeznaczoną do obrotu gospodarczego, z zakładem sprzedaży zboża i produktów przemiału z wyjątkiem zakładów, prowadzonych przez spółdzielnię.

2) Na wyjątki od przepisu, zawartego w ust. 1), może zezwolić izba skarbowa w porozumieniu z wojewódzką władzą administracji ogólnej.";

20) w § 44 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1) i dodaje się następujące dwa nowe ustępy:

„2) Śrutowniki i żarna, znajdujące się u osób, które nie są producentami lub pracownikami rolnymi w rozumieniu § 36 ust. 2) i 3), podlegają zgłoszeniu na piśmie zarządowi gminy, który obowiązany jest sprawdzać dorywczo, czy posiadacze tych urządzeń nie przemielają zboża na mąkę i kaszę.

3) Zakłady przemiału zboża obowiązane są zaprowadzić karty ewidencyjne według załączonego wzoru Nr 17 i okazywać je na żądanie organów kontrolujących.";

21) w § 45 ust. 1);

a) po wyrazach „wytwórnią wyrobów mącznych“ skreśla się wyraz „lub“ i stawia się przecinek;

b) po wyrazach: „mąki i kaszy“ dodaje się następujące wyrazy: „lub zakładem wymiany zboża na mąkę i kaszę“;

22) w § 46 ust. 2) otrzymuje brzmienie następujące:

„2) Ponadto piekarnie obowiązane są posiadać i na żądanie organów kontrolujących okazywać poświadczenie cechu piekarskiego o maksymalnej zdolności wypieku posiadanych pieców w ciągu 24 godzin. W razie nasuwających się wątpliwości urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych względnie starostwa uprawnione są do żądania od piekarń zaświadczeń właściwych izb rzemieślniczych co do powyższych danych. Zaświadczenia powyższe powinny być dostarczone odnośnym władzom w ciągu 14 dni.“;

23) w § 47 ust. 1) otrzymuje brzmienie następujące:

„1) W zakładach przemiału zboża, w wytwórniach wyrobów mącznych, w składach przedsiębiorstw ekspedycyjnych, w zakładach sprzedaży mąki i kaszy oraz w zakładach wymiany zboża na mąkę i kaszę worki z tymi produktami przemiału powinny być układane w sposób umożliwiający ich przeliczenie; ponadto w wytwórniach wyrobów mącznych, w składach przedsiębiorstw ekspedycyjnych oraz w zakładach sprzedaży mąki i kaszy worki z tymi produktami powinny być układane tak, aby możliwe było również sprawdzenie zawieszonych na nich etykiet.“;

24) § 49 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 49. 1) Zakłady detalicznej sprzedaży mąki i kaszy oraz wytwórnie wyrobów mącznych obowiązane są przechowywać zdjęte z opakowań z mąką i kaszą etykiety z plombami oraz dokumenty, o których mowa w § 48, otrzymane z zakładów przemiału zboża lub z zakładów hurtowej sprzedaży produktów przemiału, i na żądanie organów kontrolujących je okazywać. Zdjęte z opakowań z mąką i kaszą etykiety z plombami powinny być przechowywane w porządku według faktur lub innych dokumentów, wyszczególnionych w § 48.

2) Rejony Kontroli Skarbowej przeprowadzą co pewien czas protokolarne niszczenie etykiet, przechowywanych w zakładach detalicznej sprzedaży mąki i kaszy oraz w wytwórniach wyrobów mącznych, po uprzednim ich sprawdzeniu z dokumentami, wymienionymi w § 48, niezależnie od sprawdzenia, dokonanego przez inne organy kontrolujące.

3) W protokole zniszczenia etykiet należy wyszczególnić rodzaj i ilość zniszczonych etykiet. Jeden egzemplarz protokołu rejon Kontroli Skarbowej przesyła właściwemu urzędowi skar-

bowemu akcyz i monopolów państwowych, a drugi egzemplarz po dołączeniu do niego odnośnych dokumentów (§ 48) pozostawia w przedsiębiorstwie, które obowiązane jest go przechowywać w ciągu 2 lat i okazywać na żądanie organów kontrolujących.";

25) § 50 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 50. 1) Urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych przez swoje organa wykonawcze sprawują kontrolę następujących przedsiębiorstw:

a) wszystkich zakładów przemiału zboża, znajdujących się w miastach: wojewódzkich, powiatowych i wydzielonych, oraz tych zakładów przemiału zboża, znajdujących się w innych miejscowościach, które wykupiły na rok 1938 świadectwa przemysłowe od I do VII kategorii włącznie,

b) wszystkich wytwórni wyrobów mącznych, znajdujących się w miastach: wojewódzkich, powiatowych i wydzielonych, oraz tych wytwórni wyrobów mącznych, znajdujących się w innych miejscowościach, które dokonują wymiany mąki na chleb (piekarnie — § 37f) bądź wykupiły na rok 1938 świadectwa przemysłowe od I do VII kategorii włącznie,

c) zakładów hurtowej i detalicznej sprzedaży mąki i kaszy, znajdujących się w miastach: wojewódzkich, powiatowych i wydzielonych,

d) wszystkich zakładów wymiany zboża na mąkę i kaszę, przeznaczoną do obrotu gospodarczego.

2) Kontrola pozostałych zakładów przemiału zboża, wytwórni wyrobów mącznych oraz zakładów hurtowej i detalicznej sprzedaży mąki i kaszy należy do zakresu działania powiatowych władz administracji ogólnej i zarządów gmin. Za wykonywanie kontroli nad obrotem mąką i kaszą będzie przyznane zarządom gmin wynagrodzenie, którego wysokość ustalona zostanie oddzielnym zarządzeniem.

3) Izby skarbowe po porozumieniu się z wojewódzkimi władzami administracji ogólnej mogą rozciągnąć kontrolę, dokonywaną przez organa skarbowe, również na przedsiębiorstwa, wymienione w ust. 2).

4) Kontrolę transportu mąki i kaszy wykonują organa urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych oraz powiatowych władz administracji ogólnej przy współudziale władz samorządu terytorialnego i organów Polskich Kolei Państwowych.";

26) w § 52:

a) w pkt I — 5) po wyrazie: „sprawdzanie" skreśla się dwukropek i dodaje się następujące wyrazy: „w przypadkach przygotowania produktów przemiału do wypuszczenia do obrotu handlowego:";

b) w pkt IV — 1) zamiast wyrazu „oraz“ stawia się przecinek;

c) w pkt IV dodaje się następujący nowy ust. 3 o następującej treści:

„3) sprawdzanie:

a) czy zapisy w księgach obrachunkowych są zgodne z dokumentami oraz czy zapas książkowy mąki jest zgodny z zapasem rzeczywistym,

b) czy piekarnia, wymieniająca mąkę na chleb, posiada na to zezwolenie, o którym mowa w § 37f ust. 2), oraz czy wymienia producentom i pracownikom rolnym chleb na mąkę według norm, wyszczególnionych w § 37f ust. 5).“;

d) po pkt IV dodaje się następujący nowy pkt V:

„V. W zakładach wymiany zboża na mąkę i kaszę — sprawdzanie:

1) czy zapisy w księdze kontroli wymiany zboża na mąkę i kaszę są zgodne z dokumentami oraz czy książkowy zapas mąki i kaszy jest zgodny z zapasem rzeczywistym.

2) czy oryginały kart kontroli gospodarczego przemiału zboża są należycie wypełnione,

3) czy zakład posiada poświadczone zgłoszenie lub zezwolenie, przewidziane w §§ 37a i 37b.“;

27) w § 53 ust. 1) w lit. a) i c) po wyrazach: „z mąką i kaszą“ stawia się przecinek i dodaje się wyrazy: „przeznaczoną do obrotu handlowego“;

28) w § 55 ust. 1) otrzymuje brzmienie następujące:

„1) O wszelkich stwierdzonych naruszeniach obowiązujących przepisów, polegających na uszczupleniu ustanowionej opłaty, należy donosić przy dołączeniu odpowiedniego protokołu z przeprowadzonych dochodzeń właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych, który prześle akta sprawy do właściwego sądu grodzkiego w celu zastosowania sankcyj karnych, przewidzianych w ustawie o środkach finansowych dla kształtowania cen artykułów rolniczych.

Przedmiot przestępstwa należy, po dokonaniu oględzin, sporządzeniu dokładnego opisu i zabezpieczeniu, oddać na przechowanie właścicielowi lub innej osobie godnej zaufania z obowiązkiem przedstawienia go na każde żądanie władz sądowych lub administracyjnych.

Opłata od mąki lub kaszy uległej przepadkowi powinna być pokryta z kwoty, osiągniętej ze sprzedaży licytacyjnej tych produktów. Przed wydaniem nabywcy licytacyjnemu mąki lub kaszy worki z tymi produktami powinny być dostosowane do wymagań §§ 29 i 30 ust. 1) oraz zaopatrzone w przepisowe etykiety i plomby Kontroli Skarbowej.“;

29) § 56 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 56. 1) Zakłady przemiału zboża, które nie wywożą mąki lub kaszy za granicę względnie na obszar W. M. Gdańska, obowiązane są prowadzić księgę obrachunkową według załączonego wzoru Nr 11. Zakłady przemiału zboża, trudniące się wywozem mąki lub kaszy za granicę względnie na obszar W. M. Gdańska, obowiązane są prowadzić księgę obrachunkową według załączonego wzoru Nr 11a.

2) Zakłady hurtowej sprzedaży mąki i kaszy obowiązane są prowadzić księgę magazynową według załączonego wzoru Nr 12.

3) Zakłady wymiany zboża na mąkę i kaszę, przeznaczoną do obrotu gospodarczego, obowiązane są prowadzić księgę kontroli wymiany zboża na mąkę i kaszę według załączonego wzoru Nr 14.

4) Wszystkie piekarnie obowiązane są prowadzić księgę przychodu i rozchodu mąki i otrąb według załączonego wzoru Nr 15. Piekarnie, trudniące się wymianą mąki żytniej na chleb, przeznaczony do obrotu gospodarczego, powinny ponadto prowadzić księgę kontroli wymiany mąki na chleb według załączonego wzoru Nr 16.

5) Wymienione wyżej księgi oraz zeszyty świadectw przewozowych (wzór Nr 13 do § 37d ust. 1)), powinny być oparafowane przez gminy.

6) Zapisy do księgi obrachunkowej wzór Nr 11 i Nr 11a (ust. 1) powinny być dokonywane nie później, niż dnia następnego do godziny 12, z wyjątkiem zapisów, dotyczących wywozu mąki i kaszy za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, które powinny być dokonane w dniu wywozu przesyłki (§ 31 pkt 2)). Zapisy do tej księgi mogą być dokonywane zbiorowymi pozycjami dziennymi pod warunkiem jednak ich udowodnienia szczegółowymi zestawieniami poszczególnych pozycyj jednostkowych w księdze szczegółowej, prowadzonej według wzoru, stosowanego w danym zakładzie przemiału.

Zapisy do ksiąg, wyszczególnionych w ust.: 2), 3) i 4), powinny być dokonywane w tym samym dniu, w którym miały miejsce odnośne obroty.

7) Wpisów do ksiąg należy dokonywać wyraźnie atramentem; nie mogą one zawierać podskrobań i zamazań, a wszelkie poprawki powinny być omówione.“;

30) § 58 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 58. 1) Orzecznictwo administracyjne w sprawach, unormowanych niniejszym rozporządzeniem, należy do właściwości urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych z wyjątkiem spraw, zastrzeżonych do decyzji władz skarbowych wyższych instancji.

3) Orzecznictwo karno-administracyjne należy do właściwości powiatowych władz administracji ogólnej.";

31) we wzorze etykiety eksportowej (wzór Nr 3 do § 19) po wyrazach „Do opakowań wagi kg" skreśla się liczbę „100";

32) wzór Nr 7 do § 27 ulega skreśleniu;

33) we wzorze Nr 9 wyrazy „kwintali" zastępuje się wyrazami „kilogramów", ponadto na odwrotnej stronie umieszcza się uwagę: „Oprócz mąki i kaszy wydano ... kg śrutu pastewnego i ... kg otrąb.";

34) dotychczasowy wzór księgi obrachunkowej zakładów przemiału zboża (wzór Nr 11 do § 56 ust. 1)) zastępuje się dwoma nowymi wzorami: Nr 11 i Nr 11a;

35) wprowadza się nowe wzory do niniejszego rozporządzenia:

a) wzór świadectwa przewozowego, przeznaczonego dla przesyłek mąki i kaszy, skierowanych z zakładu przemiału do zakładu wymiany zboża na mąkę i kaszę — wzór Nr 13 do § 37d ust. 1),

b) wzór księgi kontroli wymiany zboża na mąkę i kaszę — wzór Nr 14 do § 56 ust. 3),

c) wzór księgi przychodu i rozchodu mąki i otrąb w piekarni — wzór Nr 15 do § 56 ust. 4),

d) wzór księgi kontroli wymiany mąki na chleb — wzór Nr 16 do § 56 ust. 4),

e) wzór karty ewidencyjnej zakładu przemiału zboża — wzór Nr 17 do § 44.

§ 2. 1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia przy uwzględnieniu przepisów, zawartych w ust. 2), 3) i 4) niniejszego paragrafu.

2) Dotychczasowe etykiety eksportowe mogą być używane aż do wyczerpania nakładu.

3) Księgi obrachunkowe zakładów przemiału zboża mogą być prowadzone według dotychczasowego wzoru aż do ich zakończenia, nie później jednak, jak do dnia 31 lipca 1939 r.

4) Księgi przychodu i rozchodu mąki i otrąb (wzór Nr 15 do § 56 ust. 4)) powinny być zaprowadzone w piekarniach nie później jak z dniem 15 kwietnia 1939 r.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

(Dz. U. R. P. z 15.III.39 r. Nr 19, poz. 128).

27.

OBWIESZCZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 22 lutego 1939 r.

o ustaleniu siedzib stacyj badania masła.

Na podstawie § 20 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 23 czerwca 1938 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o wywozie masła za granicę (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 384) podaję do wiadomości obowiązujący od dnia 1 marca 1939 r. wykaz miejscowości, w których czynne są stacje badania masła oraz istniejące przy niektórych z nich punkty próbobiercze:

Stacje Badania Masła	Punkty Próbobiercze
Gdynia	—
Grudziądz	Bydgoszcz
Kraków	Lwów
Poznań	—
Warszawa	—

Z dniem 1 marca 1939 r. traci moc obowiązującą wykaz miejscowości, zawarty w obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 15 października 1936 r. o ustaleniu siedzib stacyj badania masła (Monitor Polski Nr 252, poz. 450).

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *Jul. Poniatowski*

(Monit. Pols. z 28.II.39 r. Nr 48, poz. 82).

POZA WYŻEJ WYMIENIONYMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

Ustawa z dnia 4 marca 1939 r. o ratyfikacji umowy gospodarczej z dnia 1 lipca 1938 r. między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką (Dz. U. R. P. z 11.III.39 r. Nr 18, poz. 108).

Ustawa z dnia 4 marca 1939 r. o ratyfikacji porozumienia między Polską a Finlandią o cleniu serów pochodzenia finlandzkiego (Dz. U. R. P. z 11.III.39 r. Nr 18, poz. 110).

Ustawa z dnia 4 marca 1939 r. o ratyfikacji drugiego protokołu dodatkowego do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Rumunii (Dz. U. R. P. z 11.III.39 r. Nr 18, poz. 112).

Ustawa z dnia 4 marca 1939 r. o ratyfikacji protokółu dodatkowego z dnia 9 lutego 1938 r. do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Rumunią z dnia 23 czerwca 1930 r. (Dz. U. R. P. z 11.III.39 r. Nr 18, poz. 113).

Ustawa z dnia 4 marca 1939 r. o ratyfikacji piątego protokółu dodatkowego do konwencji handlowej między Rzecząpospolitą Polską a Królestwem Węgier (Dz. U. R. P. z 11.III.39 r. Nr 18, poz. 114).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 lutego 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o ustaleniu ogólnego kontyngentu odpędu na trzechlecie 1939/40, 1940/41 i 1941/42 dla gorzelni rolniczych, o podziale tego kontyngentu na poszczególne województwa w kampanii 1939/40 oraz o ustaleniu na wspomniane wyżej trzechlecie najwyższego i najniższego kontyngentu odpędu, jaki może posiadać jedna gorzelnia (Dz. U. R. P. z 11.III.39 r. Nr 18, poz. 116).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 21 lutego 1939 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 września 1932 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych, wydane co do § 1 pkt. 1, 9 — 18, 20 — 22, 29 i 39 w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz co do § 1 pkt. 1, 3, 4, 22, 23 i 29 w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu a co do §§ 2 i 3 w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. z 11.III.39 r. Nr 18, poz. 117).

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej z dnia 7 lutego 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Zagranicznych, Skarbu, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Komunikacji w sprawie wykonania ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 17.III.39 r. Nr 20, poz. 131).

Ustawa z dnia 15 marca 1939 r. o dalszym zjednoczeniu ziem odzyskanych z Rzecząpospolitą Polską (Dz. U. R. P. z 23.III.39 r. Nr 22, poz. 136).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 marca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o terminie rozpoczęcia prac Powiatowej Komisji Klasyfikacyjnej we Frysztacie w województwie śląskim (Dz. U. R. P. z 25.III.39 r. Nr 23, poz. 145).

Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 marca 1939 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Pomorskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r. (Monit. Pols. z 22.III.39 r. Nr 67, poz. 142).

Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 marca 1939 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Warszawskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r. (Monit. Pols. z 23.III.39 r. Nr 68, poz. 144).

Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 marca 1939 r. o zatwierdzeniu wysokości opłaty na rzecz Wielkopolskiej Izby Rolniczej na okres czasu od dnia 1 kwietnia 1939 r. do dnia 31 marca 1940 r. (Monit. Pol. z 23.III.39 r. Nr 68, poz. 145).

28.

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr Apr. 62/27—1 z dnia 10 marca 1939 r.

w sprawie racjonalizacji sprawozdawczości o stanie rynku i cenach przedmiotów powszedniego użytku.

W celu racjonalizacji sprawozdawczości oraz uzyskania bardziej wszechstronnego materiału o stanie rynku i kształtowaniu się cen przedmiotów powszedniego użytku zarządzam co następuje:

I. Do dnia 12 każdego miesiąca Urzędy Wojewódzkie (Komisariat Rządu na m. st. Warszawę) będą zestawiały i nadsyłały Ministerstwu Rolnictwa i Reform Rolnych pisemne sprawozdania o cenach przedmiotów powszedniego użytku za ubiegły miesiąc, wg załączonego wzoru. W sprawozdaniach miesięcznych o cenach przedmiotów powszedniego użytku winny być podawane ceny notowane w wolnym obrocie, płacone przeciętnie w mieście powiatowym, względnie najważniejszym ośrodku handlowym, w ostatniej dekadzie miesiąca sprawozdawczego oraz ceny wyznaczone przez władze administracji ogólnej za produkty reglamentowane. O ile ceny faktycznie uzyskiwane za te produkty są niższe od cen wyznaczonych (maksymalnych), należy to specjalnie zaznaczyć.

II. Sprawozdania opisowe o stanie rynku, obszerniej motywujące ruch cen i omawiające czynniki kształtujące stan i przebieg procesów gospodarczych związanych z produkcją, przetwórstwem, gromadzeniem i rozdziałem przedmiotów powszedniego użytku, należy opracowywać za okresy kwartalne i nadsyłać, niezależnie od comiesięcznego wykazu cen, do dnia 15 każdego miesiąca następnego po ukończonym okresie kwartału kalendarzowego, tj. do dnia 15.I., 15.IV., 15.VII. i 15.X każdego roku.

W miesięcznych sprawozdaniach o cenach ponad 10%-we wahania ceny przedmiotów powszedniego użytku objętych sprawozdaniem winny być omówione i umotywowane.

Zasadą powinno być natychmiastowe działanie wojewódzkich władz aprowizacyjnych przeciw zwyżce cen czy to na produkty reglamentowane, czy też na ujawniane.

W sprawozdaniu podać należy przedsięwzięte środki dla przywrócenia poprzedniego poziomu, lub też uzasadnienie, dla jakiego powodu przywrócenie to nie dało się zrealizować.

Proszę o zwrócenie bacznej uwagi na to, by wskazane w sprawozdaniach ceny dotyczyły stale identycznych, najbar-

dziej na danym rynku wprowadzonych produktów, oraz by ewentualne szczególne cechy jakościowe tych produktów, powodujące nieporównywalność ich cen z produktami o zbliżonej nazwie lub przeznaczeniu, były w uwagach wyraźnie zaznaczone.

W opisowych sprawozdaniach kwartalnych o stanie rynku należy, między innymi, jako informacje obowiązkowe, podawać: czy zapotrzebowanie na przedmioty powszedniego użytku było całkowicie na całym terenie województwa pokryte, w szczególności zaś, czy zaszły poważniejsze zmiany w układzie dostaw, a o ile istnieją lub grożą w tej dziedzinie takie lub inne trudności, to należy je omówić, podając przyczyny, które je wytwarzają.

Rozpiętość cen przede wszystkim pomiędzy surowcem, a gotowym produktem spożycia należy poddawać stałej krytycznej ocenie, celem odpowiedniego ustosunkowania się do niej ze strony wojewódzkiej służby aprowizacyjnej oraz właściwego instruowania władz administracji ogólnej 1-ej instancji.

To samo dotyczy rozpiętości cen w terenie i w czasie, przy czym w szczególności należy badać przyczyny stwierdzonych wypadków nadmiernej, a gospodarczo nieuzasadnionej rozpiętości cen, o ile występuje ona w silniejszym niż dotąd stopniu, względnie o ile warunki lokalne utrudniają jej usunięcie bez szerszej akcji w tym kierunku.

Ruch cen szczególnie w zakresie zboża i jego przetworów, kartofli, strączkowych, żywca rzeźnego i produktów jego uboju, nabiału i innych podstawowych przedmiotów powszedniego użytku, występujących w obrocie na terenie województwa w szerszym zakresie należy krótko objaśniać. Należy też wymienić ew. zaobserwowany wpływ przyczyn specjalnych, np. zakłócenia w komunikacji, a stąd zbyt mała lub nadmierna podaż niektórych produktów, klęski żywiołowe, ruch turystyczny itp.

Wskazać również należy, jakie przedmioty powszedniego użytku względnie jakie ich gatunki cieszą się największym popytem na lokalnych rynkach, oraz nadmienić, o ile są to produkty mocno na rynek wprowadzone, czy popularność ich wynika z ich przydatności, ceny, jakości czy też upodobań kupujących.

Przedmioty powszedniego użytku, którymi obroty są szczególnie ożywione w okresach sezonowych należy bliżej omawiać właśnie za te okresy sprawozdawcze, które stanowią okresy sezonu.

O ile w okresie sprawozdawczym miały miejsce zakłócenia wymiany towarowej specjalnej natury, należy je omówić, podając ich zasięg oraz przedsięwzięte we własnym zakresie środki.

Sprawozdania o cenach służyć mają dla zorientowania się nietylko w ruchu cen w czasie, ale również stanowić winny podstawę oceny poziomu cen tych samych lub zbliżonych gatunków przedmiotów powszedniego użytku w różnych rejonach kraju. Zatem dokładne oznaczenie produktu i jego cech podstawowych mieć tu będzie równie poważne znaczenie, jak ścisłość podanej ceny.

Dla zapewnienia jak najbardziej ścisłego odtwarzania w sprawozdaniach faktycznego stanu rynku, charakteryzującego rozwój gospodarczy województwa w tym zakresie, zalecam nawiązanie bliskiego kontaktu z organami samorządu gospodarczego i terytorialnego oraz organizacjami branżowymi.

Celem takiej współpracy jest danie wyrazu tym potencjalnym możliwościom, jakie rynek lokalny i pracujący na nim element ludzki reprezentuje.

Sprawozdania kwartalne między innymi winny w tym celu odzwierciadlać również opinie lokalnych sfer gospodarczych oraz ich stosunek do zadań administracji publicznej, zmierzających do usprawnienia miejscowego rynku przedmiotów powszedniego użytku.

Zarówno do sprawozdań o cenach jak i do sprawozdań kwartalnych o stanie rynku przedmiotów powszedniego użytku przywiązuję wielką wagę, zaś wnioski, jakie będą w nich przedkładali PP. Wojewodowie (Komisarz Rządu na m. st. Warszawę), pragnąłbym traktować, między innymi, jako materiał źródłowy do wydawania przeze mnie zarządzeń, zmierzających do usunięcia nieprawidłowości w procesach wymiany towarowej oraz do ewentualnej przebudowy tych procesów.

Z tego względu proszę Pana Wojewodę (Komisarza Rządu na m. st. Warszawę) o popieranie wszelkiej inicjatywy zmierzającej do usunięcia poważniejszych niedomagań w zakresie obrotu na miejscowym rynku przedmiotów powszedniego użytku, szczególnie ważnych dla terenu województwa.

Zarządzenie niniejsze uchyla moc obowiązującą okólnika Nr 172 z dnia 5 października 1931 r. (Apr. 182/6) o racjonalizacji sprawozdawczości w zakresie cen artykułów pierwszej potrzeby (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr 14, poz. 273) oraz ustęp IV pisma okólnego z dnia 28 marca 1938 r. w sprawie służby aprowizacyjnej (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr 11, poz. 54).

Pierwsze sprawozdanie miesięczne o cenach objąć winno miesiąc marzec rb., kwartalne zaś o stanie rynku — I kwartał r.b.

W załączonej instrukcji o sposobie uzyskiwania informacji o cenach przedmiotów powszedniego użytku i wypełniania wykazu cen przedmiotów powszedniego użytku podano szczegółowe

wskazówki, dotyczące poszczególnych rubryk załączonego formularza.

Za Ministra
M. Wierusz-Kowalski
Podsekretarz Stanu

Otrzymują: PP. Wojewodowie, Komisarz Rządu na m. st. Warszawę, Starostowie.

Prezydenci Miast — do wiadomości.

Załącznik do zarządzenia Nr Apr. 62/27—1
z dnia 10 marca 1939.

INSTRUKCJA

o sposobie opracowywania miesięcznych wykazów cen przedmiotów powszedniego użytku.

Ceny zbóż, a więc: żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa ilustrować mają poziom cen, uzyskiwanych w przeważnej mierze przez rolnictwo za zboża takiej jakości, jaką można uznać za typową dla danego powiatu, przy dostawach bezpośrednich rolniczych.

Należy dla każdego powiatu podawać ceny, notowane w najważniejszym w powiecie ośrodku skupu zbóż, za ziarno doprowadzone własnym staraniem rolników do wymaganej przez miejscowych nabywców jakości.

Ceny te winny obrazować możliwie dokładnie rozwój cen zbóż na terenie każdego powiatu. Mniej uwagi można poświęcać ew. ścisłej, „statystycznej" porównywalności cen zbóż w tymże czasie na terenie powiatów o odmiennym charakterze czy to produkcji, czy handlu zbożowego.

W odniesieniu do cen zbó żnależy ponadto w rubryce „uwagi" zaznaczyć, czy rolnicy wyzbywają się zbóż. czy też podaż jest raczej mierna, lub ew. niedostateczna.

Ceny ziemniaków — należy podawać ceny uzyskiwane przez rolników za ziemniaki jadalne, dobrej jakości przy bezpośredniej sprzedaży na najbliższym rynku zbytu, w dostawie wozowej loco rynek, względnie piwnica nabywcy.

W razie znacznych różnic w cenach ziemniaków na terenie różnych rejonów powiatu należy notować ceny, reprezentujące największą, szacunkowo, ilość transakcyj (sprzedaży).

Ceny mąki żytniej 55% przemiału — należy podawać cenę loco stacja odbiorcza wzgl. skład odbiorcy w ośrodku największego na terenie powiatu zbytu, wzgl. zakupu mąki, za mąkę wskazanego przemiału, przepisowo workowaną i opatrzoną etykietą skarbową.

Ceny hurtowe innych produktów, mających szczególne znaczenie dla terenu województwa (np. zwierzęta rzeźne, gryka,

groch, kasze, nasiona oleiste itp.), nie objęte wykazem miesięcznym winny być omówione — z podaniem ich orientacyjnego poziomu i zmian, jakie w okresie sprawozdawczym zaobserwowano — w sprawozdaniu kwartalnym o stanie rynku.

Ceny detaliczne podawać należy dla następujących produktów:

mąki pszennej 65% przemiału (tzw. bułkowa, używana również w gospodarstwach domowych) oraz kaszy jęczmiennej łamanej, lub pęcaku (ceny tych gatunków na ogół nie różnią się);

chleba żytniego z mąki 55% przemiału, to jest tzw. pytlowego, oraz razowego, z mąki 95% przemiału;

mięsa wołowego, cielęcego i wieprzowego średniej jakości z dokładką (gdzie sprzedaje się mięso bez dokładki należy to zaznaczyć) najpowszechniej przez spożywców nabywanego;

słoniny solonej, średniej jakości, względnie świeżej, o ile przeważa ona w handlu, z zaznaczeniem dla jakiej słoniny podano ceny;

smalcu wieprzowego, białego, produkcji miejscowej masarskiej, lub dowożonego w skrzynkach z wytwórni typu fabrycznego;

kiełbasy zwyczajnej, wieprzowej, z mięsa miernej jakości grubo rozdrobnionego, wędzonej, obgotowanej, gotowej do spożycia. Dla powiatów, gdzie ten typ kiełbasy nie jest znany, należy podać cenę kiełbasy mięsnej zbliżonej jakości, wskazując jej nazwę;

boczku wędzonego, tj. boczku peklowanego, wędzonego, sprzedawanego bez dalszego przyrządzania, tj. nie gotowanego i nie pieczonego;

szynki gotowanej, tj. szynki krojonej z gotowanej, a uprzednio peklowanej (marynowanej) i ew. wędzonej szynki zadniej wieprzowej;

mleka pełnego, niezbieranego, w sprzedaży sklepowej „na miarę" z bani, nie butelkowanego;

masła - deserowego świeżego, nie formowanego i pakowanego w tzw. ósemki, ćwiartki itp. lecz odważanego w sprzedaży sklepowej z większych bloków, formowanych przez dostawców;

jaj — świeżych wzgl. z chłodni, nie wapnowanych, średniej wielkości (ca 20 sztuk na 1 kg) w sprzedaży sklepowej na wagę;

cukru — kryształu białego;

kawy zbożowej — tj. namiastki kawy, przygotowanej z palonych i mielonych ziarn zbożowych, w sprzedaży sklepowej w opakowaniu firmowym marki, którą należy wskazać;

węgiel — opałowy śląski, lub dąbrowiecki, nie brunatny, w gatunkach: dla hurtu *grruby i kostka tzw. I-szą,* dla detalu:

w sprzedaży a 100 wzgl. 50 kg kostki I-szej ze zniesieniem do piwnicy, lub kuchni odbiorcy;

nafty — zwykłej oświetleniowej, nie tzw. prymusówki, wzgl. gatunków droższych, lepiej oczyszczonych;

mydła do prania — markowego, a więc mydła I gatunku z odciśniętą na uformowanym bloku a 1 lub ½ kg firmą, niepakowanego, przy czym markę mydła notowanego najbardziej na miejscu rozpowszechnionego, należy wskazać.

Ceny detaliczne wszystkich wyżej wskazanych przedmiotów powszedniego użytku należy podawać *nie wg cenników orientacyjnych, wskazujących cenę oferowaną górną*, lecz *wg cen faktycznie osiąganych w sprzedaży, płaconych przez przeważającą część nabywców* za wskazany rodzaj i gatunek towaru w siedzibie władz powiatowych, lub największym ośrodku miejskim powiatu.

W wypadkach, gdyby poziom cen detalicznych w innych ośrodkach powiatu był stale, lub sporadycznie, w okresach np. sezonu letniego, wyższy, należy sprawę tę wyjaśnić w sprawozdaniu kwartalnym o stanie rynku.

29.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I R. R.

Nr Agr. XVIII. 6 z dnia 14 marca 1939 r.

w sprawie przejmowania na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne.

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zwalnia Urząd Wojewódzki od nadsyłania do decyzji Ministerstwa stosownie do § 14 instrukcji z dnia 21.XII.1935 r. w sprawie postępowania przy przejmowaniu gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. Urzęd M-stwa Rol. i R. R. z 1936 r. Nr 4, poz. 27) spraw dotyczących wynagrodzenia biegłych za czynności związane z oszacowaniem gruntów rolnych i leśnych o ile wynagrodzenie to ma odbiegać od stawek orientacyjnych ustalonych w tej instrukcji. W przypadkach uzasadnionych Urząd Wojewódzki może według swego uznania normy te odpowiednio zmieniać, traktując te sprawy indywidualnie.

A. Strzeszewski
Dyrektor Departamentu

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

30.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I R. R.

Nr OS.VI-3/9 z dnia 20 marca 1939 r.

w sprawie należności w postępowaniu dyscyplinarnym.

Powołując się na okólnik Nr 15 Prezydium Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1937 r. Nr 51-3/7 oraz pismo okólne Ministerstwa Skarbu z dnia 24 sierpnia 1936 r. L. D. III. 9309/3/36 w sprawie należności w postępowaniu dyscyplinarnym, Ministerstwo zwraca uwagę na konieczność przestrzegania obowiązku wydawania podległym funkcjonariuszom państwowym pisemnego zlecenia odbycia podróży służbowej we wszystkich tych wypadkach, gdy funkcjonariusze ci wzywani są na rozprawy w Komisjach Dyscyplinarnych przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych w charakterze świadków, biegłych lub tłumaczy w celu wyjaśnienia okoliczności, *pozostających w związku z wykonywaniem ich urzędu lub służby.* Za wzywanych na rozprawę w tym charakterze w myśl przytoczonych zarządzeń należy uznać pod względem formalnym tych funkcjonariuszów państwowych, do których Komisje Dyscyplinarne skierowują wezwania nie bezpośrednio, lecz do ich władzy przełożonej.

W innych wypadkach wezwań na rozprawę wymienionych osób pisemne zlecenia odbycia podróży służbowej nie powinny być wydawane.

Nieprzestrzeganie wymagania, o którym mowa w ust. 1, będzie powodowało na przyszłość odmowę wypłacania należności funkcjonariuszom państwowym według norm, ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 320) zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 maja 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 272) oraz z dnia 2 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 393). Należności w braku pisemnego zlecenia podróży służbowej przyznawane będą na zasadach ogólnych, podanych w zarządzeniach, wymienionych na wstępie.

Szymański

Dyrektor Departamentu

Otrzymują Urzędy Wojewódzkie, Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego, Państwowe Zakłady Chowu Koni.

31.

PISMO OKÓLNE MINISTERSTWA ROLNICTWA I R. R.

Nr E. R. II-30/68 z dnia 24 marca 1939 r.

w sprawie wymiany zboża na mąkę lub kaszę i mąki żytniej na chleb.

W związku z nowelizacją rozporządzenia w sprawie wykonania ustawy z dn. 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (rozporządzenie z dn. 28 lutego 1939 r. Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 128) poważny udział w wykonywaniu nowych bądź zmienionych przepisów przypada władzom administracji ogólnej. W szczególności udział ten zaznacza się w zakresie wykonywania przepisów dotyczących gospodarczego obrotu mąką i kaszą a mianowicie: wymiany zboża na mąkę lub kaszę i mąki żytniej na chleb.

W związku z tym Ministerstwo uważa za celowe zwrócić uwagę na sposób postępowania władz administracji ogólnej przy stosowaniu powyżej przytoczonych przepisów.

A. *Wymiana zboża na mąkę lub kaszę.*

Dotychczas wymiana taka mogła odbywać się jedynie w zakładach przemiału. Na podstawie § 37a wspomnianego rozporządzenia można dokonywać wymiany zboża na mąkę i kaszę również w innych zakładach — poza zakładami przemiału w tzw. wymianach lub spółdzielniach itp.

Wprowadzenie tego postanowienia ma na celu ułatwić producentom i pracownikom rolnym zaopatrywanie się w mąkę i kaszę. Należy podkreślić, że intencją ustawodawcy nie jest przywrócenie w zakresie omawianej wymiany stanu, jaki istniał przed wejściem w życie rozporządzenia o poborze opłat przemiałowych. Zmiany powyższe mają jedynie na celu umożliwienie działalności — poza zakładami przemiału — tym zakładom wymiany zboża na mąkę lub kaszę, których istnienie z punktu widzenia interesów producentów i pracowników rolnych jest gospodarczo konieczne i uzasadnione. Z tych względów oparto działalność zakładów wymiany zboża na mąkę i kaszę na systemie zezwoleń, wydawanych w porozumieniu ze starostwami przez właściwe urzędy skarbowe akcyz i monopolów. Należy przestrzegać zasady, by starostwa opiniowały pozytywnie podania o zezwolenie na otwarcie zakładów wymiany w następujących wypadkach:

1) gdy miejscowość oddalona jest znacznie od zakładu przemiału,

2) gdy dojazd do zakładu przemiału jest utrudniony ze względu na złą komunikację, zły stan dróg itp. Jako zasadę należy przyjąć, że w miejscowościach, w których znajdują się zakłady przemiału, nie mogą istnieć równocześnie odrębne zakłady wymiany. Jednakże w wyjątkowych wypadkach można odstąpić od tej zasady, gdy w miejscowości istnieje zakład przemiału, którego zdolność przemiałowa jest ograniczona i nie wystarcza na przemielanie we właściwym czasie dostarczonego zboża.

Ponieważ zezwolenia na prowadzenie zakładów wymiany zboża na mąkę lub kaszę powinny być wydawane z uwzględnieniem interesów ludności rolniczej, Ministerstwo prosi, by przy udzielaniu tych zezwoleń były brane pod uwagę zakłady wymiany prowadzone przez organizacje ogólno-rolnicze (kółka rolnicze) lub spółdzielcze. Przyczym Ministerstwo podkreśla, że powyżej przytoczone ograniczenia nie powinny mieć zastosowania w odniesieniu do placówek spółdzielczych (należących do związków rewizyjnych), chcących trudnić się wymianą zboża na mąkę lub kaszę.

B. Wymiana mąki żytniej na chleb.

Dotychczas uprawnienia do prowadzenia takiej wymiany w obrocie gospodarczym przysługiwały jedynie wiejskim piekarniom spółdzielczym oraz piekarniom kół gospodyń wiejskich. W przytoczonym wyżej rozporządzeniu odnośny przepis ulega zmianie w tym kierunku, że w miejscowościach, gdzie zwyczaj wymiany mąki żytniej na chleb jest rozpowszechniony, wymianą taką mogą się zajmować piekarnie należące do osób fizycznych lub prawnych. Zmiana powyższa ma na celu ułatwić producentom i pracownikom rolnym zaopatrywanie się w chleb.

Piekarnie, chcące prowadzić wymianę mąki żytniej na chleb, powinny otrzymać na to zezwolenia od urzędów skarbowych akcyz i monopolów. Zezwolenia te będą wydawane w porozumieniu z właściwymi starostwami. Ministerstwo zaznacza, iż przy udzielaniu zezwoleń na wymianę mąki żytniej na chleb nie należy stosować ograniczeń prowadzących np. do udzielenia takiego zezwolenia jednej piekarni danej miejscowości względnie okolicy, podczas gdy na tym terenie działa więcej piekarń. Należy bowiem mieć na uwadze, aby nie stwarzać w takich wypadkach warunków monopolu dla piekarni korzystającej z omawianego zezwolenia.

Zezwolenia na prowadzenie wymiany zboża na mąkę lub kaszę oraz na wymianę mąki żytniej na chleb powinny być udzielane osobom, dającym gwarancję, że nadużycia w ich zakładach nie będą miały miejsca.

W związku z umożliwieniem wymiany mąki żytniej na chleb w piekarniach starostwa powinny pouczyć sołtysów, że producenci i pracownicy rolni chcący korzystać z tej wymiany muszą zaopatrywać się u sołtysów w oddzielne karty przemiałowe (§ 37f pkt. 3) powyżej cytowanego rozporządzenia.

Cz. Bobrowski
Dyrektor Departamentu

Otrzymują: Urzędy Wojewódzkie, Starostwa oraz Komisariat Rządu na m. st. Warszawę.

WYDAWNICTWA MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

1. *Moczarski Z.* Hodowla zwierząt (skrót) 1932, str. 570 (wyczerpane)
2. *Stempowski S.* Materiały do bibliografii polityki agrarnej. Zeszyt I i II. 1929 i 1931 r., str. 60 i 72 . . 1.—
   Zeszyt III, 1932, str. 38 . . . . . . (wyczerpane)
3. Parcelacja prywatna. 1933, str. 54 . . . . . . —.50
4. *Mikułowski-Pomorski J.* Uprawa roli i roślin 1934, str. 450 (wyczerpane)
5. Instrukcja z dn. 5.VI.34 r. o sprzedaży nawozów sztucznych. 1934, str. 60 . . . . —.70
6. Międzynarodowe umowy sanitarno-weterynaryjne. 1934, str. 107 . . . . (wyczerpane)
7. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na kategorię I. 1935, str. 64 . . . . (wyczerpane)
8 Prawo rybackie. 1936 str. 392 . . . . . . 2.65
9. Zarys uprawy torfowisk niskich. 1935, str. 153 . . 1.20
10. Ustawa z dn. 5. III. 34 o nadzorze nad hodowlą bydła. 1935, str. 30 . . . . (wyczerpane)
11. Zasady odbywania służby przygotowawczej kategorii I. 1935, str. 15 . . . . —.30
12. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kat. II i III. 1936, str. 27 . . . . . (wyczerpane)
13. Zasady odbywania służby przygotowawczej kandydatów na stanow. kat. II i III. 1937, str. 7 . . . . —.20
14. Instrukcja o zalesianiu niektórych nieużytków. 1937, str. 19.
15. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kat. I. Wyd. 2 uzupełnione, opracował *A. Dorot.* 1938, str. 82 . . . . —.60
16. Wskazówki egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska kateg. II i III. Wyd. 2 poprawione. 1938 r., str. 23 . —.35

Warszawskie Zakłady Graficzne, Olesińska 19, Telefon 4-31-27.